

Täysistunto

Tiistai 13.5.2025 klo 14.00—16.50

11. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta ja eräiksi muiksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 205/2024 vp

Valiokunnan mietintö HaVM 11/2025 vp

Toinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 11. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

Keskustelu

15.57 **Juha Hänninen kok:** Kunnioitettu herra puhemies! Turvallinen arki ei ole itsensänselvyys. Se perustuu siihen, että kriittiset toiminnot yhteiskunnassamme pysyvät käynnissä kaikissa tilanteissa, myös kriiseissä. Käsiteltävänä oleva hallituksen esitys yhteiskunnan keskeisten toimintojen suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn vahvistamisesta on askel, joka on sekä ajankohtainen että välttämätön.

Arvoisa herra puhemies! Pohjoisen Suomen näkökulmasta tämä lakiesitys on erityisen tärkeä. Meillä on pitkät välimatkat, harva asutus ja sääolosuhteet, jotka tekevät arjen sujuvuudesta haavoittuvampaa kuin etelämpänä. Puhutaanpa sitten sähköstä, vedestä, tietoliikenteestä tai liikenteestä, puhutaan nimenomaan elämän perusasioista, joiden turvaaminen on kokonaisturvallisuuden ydintä. Tämä esitys tuo varautumisen selkeästi osaksi lainsäädäntöämme. Meillä on nyt konkreettiset työkalut määritellä, mitkä toiminnot ja palvelut ovat kriittisiä ja miten niiden jatkuvuus turvataan.

Arvoisa herra puhemies! On tärkeää, että tämä laki on myös linjassa Naton tavoitteiden kanssa. Meillä on nyt velvollisuus vahvistaa kriisinkestävyttä paitsi kansallisesti myös osana läntistä puolustusyhteisöä. Pohjois-Suomen strateginen merkitys kasvaa tässä työssä jatkuvasti. Täällä sijaitsevat logistiikkareitit, varuskunnat ja tärkeät huoltoväylät, jotka ovat koko maan ja liittolaistemme kannalta kriittisiä. Laki mahdollistaa myös paremman kokonaiskuvan. Se antaa viranomaisille paremman näkymän siihen, miten eri toimijat varautuvat uhkiin. Vain sillä tavalla voimme varmistaa, että häiriöön ei jäädä yksin vaan koko ketju toimii yhdessä ja palautuu nopeasti.

Arvoisa rouva puhemies! Haluan tässä yhteydessä kiittää hallintovaliokuntaa huolellisesta mietinnöstä. Valiokunta toi esiin tarpeen selkeään ohjaukseen, sektorikohtaiseen valvontaan ja kokonaisuuden yhteensovittamiseen. Tällä työllä mahdollistetaan se, että laki toimii myös käytännössä eikä vain paperilla. Tämä on kansallinen turvallisuusteko. Se tuo turvaa ihmisille myös siellä, missä lähin palvelu ei ole ihan kulman takana. Pohjoisessa on totuttu tekemään itse, mutta varautumisessa tarvitaan nyt yhteisiä sääntöjä ja yhteistä vas-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 49/2025 vp

tuuta. Tämä laki vastaa siihen tarpeeseen. Kannatan hallituksen esitystä. — Kiitoksia, arvoisa rouva puhemies.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Autto.

16.01 Heikki Autto kok: Arvoisa rouva puhemies! Erityisenä turvallisuusteemojen asiantuntijana tunnettu edustaja Hänninen puhui edellä niin hyvin, että siihen ei ole paljon lisättävää, mutta haluan vain tuoda tähän keskusteluun nyt koko eduskunnan ollessa koolla omakohtaisen kokemuksen, jota pääsin kokousmatkalla tuolla Valenciassa Espanjassa todistamaan, kun koko Pyreneiden niemimaan pimentänyt sähkökatkos kohtasi myös Suomen valtuuskuntaa koolla olleessa EPP:n kongressissa. Oli todella hätkähdyttävää, kuinka nopeasti tietoliikenneyhteydet menetettiin tilanteessa, jossa sähkönjakelu keskeytyi. Mobiiliyhteyksistä puhelut yhdistyivät vielä jonkin aikaa sähkökatkon alkamisen jälkeen, mutta nettiyhteydet langattomien laajakaistareitittimien sammuttua katosivat hyvin nopeasti, ja myös tämä mobiililaajakaista lakkasi toimimasta käytännössä välittömästi. Tämä tietysti johti siihen, että moderni yhteiskunta käytännössä lamaantui.

Tämä on varmasti kysymys, joka, kun se voi kohdata vaikkapa tuon Iberian niemimaan, voi kohdata myös minkä tahansa muun osan Euroopasta. Nyt tietysti tähän vuodenaikaan, kun sähkökatkos Espanjassa tapahtui, oli lämmintä ja valoisaa, mitään yleistä hätäntymistä ei tullut, vaikka oli epäselvää, kuinka kauan tuo sähkökatkos tulee kestävänsä. Voi vain kuvitella, kuinka vaikea tilanne olisi ollut, jos vastaavaa olisi tapahtunut täällä Pohjolassa vaikka koko Skandinavian niemimaalla talvella kylmään aikaan. [Tuomas Kettunen: Sen takia turvetta tarvitaan!] Ja siksi on tärkeää, että tehdään näitä lainsäädäntöuudistuksia, joilla pystytään varautumista ja valmiutta lisäämään erilaisten häiriötilanteiden varalle.

Siksi, arvoisa rouva puhemies, on tärkeää, että nyt eduskunta voi yksimielisesti tässä toisessa käsittelyssä hyväksyä tämän jo aiemmin ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn lain mietinnön mukaisesti. Ja kiitos hallintovaliokunnalle ja lausunnonantajavalionkunnille hyvästä työstä asian suhteen.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Niemi.

16.04 Veijo Niemi ps: Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Hänninen tuossa toikin jo suurlta osin niitä asioita esille, joita itsekkin ajattelin tässä puheenvuorossani tuoda esille. Nostan kuitenkin myös muutamia sellaisia asioita. Tietysti tämä kotivara, kotiturvallisuus tässä tilanteessa, jos esimerkiksi tällainen pitkä sähkökatko tulisi, on ensiarvoisen tärkeätä huomioida, mutta koko valtakunnan osalta muutamia asioita, mitkä meidän on ensiarvoisen tärkeätä huomioida:

Jos tulee sellainen kriisitilanne, että tuo meidän Itämeri ei ole käytettävissä, on ehdottoman tärkeätä, että me saamme maantie- ja rautatieyhteydet ja jopa muutetulla raideleveydellä esimerkiksi tuonne Norjan Narvikiin, koska se on sitten ainoa reitti, mitä kautta huoltovarmuutta voidaan varmistaa. On ehdottoman tärkeätä, että saataisiin tällainenkin asia.

Sitten ihan tuosta Pirkanmaalta esimerkki. Satakunnan Lennostostahan on tullut nyt Nato-yhteiskenttä. On aika tärkeätä huomioida se, että siellä on esimerkiksi suunniteltu suoraan tämän Naton harjoitusalueen viereen Tampereelta siirrettäväksi järjestelyratapiha myrkkyyvaunuineen, tämän alueen naapuriin. Aika järjettömiä päätöksiä. Toivottavasti näi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 49/2025 vp

hin kiinnitetään riittävästi huomiota, koska eihän tällöinen voi missään tapauksessa enää sen jälkeen onnistua, kun se on Naton harjoitusalue, että tällaiset myrkyvaunut laitettaisiin samalle alueelle, mikä olisi ihan suoraan sitten tällöinen tuhoamisen kohde, jos tulevat todella ikävät ajat. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyt, hallituksen esitykseen HE 205/2024 vp sisältyvät 1.—7. lakiehdotuksen. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.